

MATANAEI

Ročník V.

19. 5. 2024

Číslo: 24

SLÁVNOSŤ ZOSLANIA DUCHA SVÄTÉHO

R.: Pane, zošli svojho Ducha a obnov tvárnosť zeme.

Jn 15, 26-27; 16, 12-15

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, on o mne vydá svedectvo. Ale aj vy vydávate svedectvo, lebo ste so mnou od začiatku.

Ešte veľa vám mám toho povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť. On ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. Všetko, čo má Otec, je moje. Preto som povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám.“

V časech, keď sa v niektorých kruhoch cirkvi hovorí o Duchu Svätom často v súvislosti s rôznymi nezvyčajnými prejavmi, alebo výnimočnými charizmami, má pre nás Jánovo evanjelium svoje poslanstvo.

Jánovo evanjelium je jediné, ktoré, keď hovorí o Duchu Svätom, používa grécky termín - parakletos. Tento termín má základ v slovese parakaleo, ktoré je zloženinou dvoch gréckych slov: para a kaleo.

Toto sloveso teda nesie základný význam „zavolať k.“ Parakletos je teda ten, kto je zavolaný byť pri, byť po boku.

V mimobiblickej gréckej literatúre sa používal tento termín na označenie zákonného poradcu, alebo advokáta alebo iného príhovorca v zákonných alebo administratívnych ťažkostiach. Taktiež tento termín mohol označovať otroka, ktorý bol povolaný asistovať v rôznych potrebách.

Ježiš oznamuje príchod Parakleta prvý raz v Jánovom evanjeliu: „A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky.“ Ten, ktorého Ježiš pošle, je iný - ten prvý je Ježiš sám. Tak o ňom hovorí aj Prvý Jánov list, ktorý spadá do korpusu Jánovských spisov Nového zákona: „Ale keby niekto zhrešil, máme u Otca zástancu: Ježiša Krista, spravodlivého.“

Duch v cirkvi preberá Ježišovu úlohu a Ježiš sám je v nej prítomný skrze Ducha; ved' tento Duch sa označuje aj ako Duch pravdy a Ježiš v tej istej rozlúčkovej reči hovorí o sebe ako o pravde: „Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14,6a).

V podobnom duchu sa nesie ďalšia zmienka o Parakletovi v Ježišovej reči: „Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“

Z týchto slov môžeme vnímať jednotu Ježiša a Ducha Svätého – nechce sa povedať, že by Duch učil iné, alebo viac ako učil Ježiš; práve naopak, on robí Ježišovo slovo, teda jeho samého, prítomným, lebo ho autenticky pripomína všetkým generáciám jeho učeníkov.

Na túto myšlienku už nadväzujú slová z úryvky vybraného pre dnešnú slávnosť. Duch Svätý, keďže je Duchom pravdy, uvádza do plnej pravdy, a tak ako Ježiš, ani on nehovorí sám zo seba.

Ježiš tak znova hovorí o Parakletovi podobným spôsobom ako hovorí o sebe – Filipovi o pár veršov skôr odpovedal: „Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky.“ Tieto skutky sú zároveň jedným z Ježišových svedkov v Jánovom evanjeliu: „Ja mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo: skutky, ktoré mi dal vykonať Otec. Tieto skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec.“

Avšak svedkom je aj samotný Parakletos, ako to počujeme dnes: „Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, on o mne vydá svedectvo.“ Duch je teda v dokonalej jednote s Ježišom aj s Otcom.

Charizmatický aspekt pôsobenia Ducha u sv. Pavla vystupuje jeho aspekt učiteľský. Na to by sme v cirkvi nemali zabúdať ani dnes, v časoch, keď sa často hovorí o obnove skrze rôzne charizmy.

Cirkev je jedna z najväčších a súčasne najpodivnejších organizácií sveta. Je to spoločnosť, v ktorej úplne dobre, v súlade môže žiť a pracovať vedľa seba človek s hrdinskou dokonalosťou i návykový hriešnik, najväčší vedec, génius i analfabet, zdravý, plný síl i zomierajúci na rakovinu. Je to podivná spoločnosť. Niekedy prenasledovaná, niekedy povyšovaná nad nebesia. Je plná zdanlivých rozporov. Je to spoločnosť, do ktorej patríme.

Keď slávnosťou Zoslania Ducha Svätého slávime pamiatku zrodu Cirkvi, pamiatku na moment, keď začala svoju verejnú činnosť – zamyslime sa na chvíľu, čím sa predovšetkým líši Cirkev od všetkých iných pozemských spoločností.

Vyčerpávajúcu odpoveď nám dáva slávnosť Zoslania Ducha Svätého. Cirkev, je spoločnosť naplnená Božím Duchom. Je to zhromaždenie ľudí, medzi ktorými je prítomný Boh. Božia prítomnosť spôsobuje, že Cirkev je svätá.

Keď však pozeráme na dejiny Cirkvi a na jej dnešnú činnosť, treba mať veľkú vieru, aby sme uznali svätosť Cirkvi. Tak to mohlo byť vtedy vo Večeradle. Skupina ľudí zhromaždených okolo Božej Matky – to bola skutočne svätá Cirkev. Ale dnes?

Nemusíme hľadať ďaleko. Cirkev to sme my. Celá Cirkev je vybudovaná z takých istých ľudí, ako sme tu zhromaždení my. Skutočne je toto naše zhromaždenie sväté? Je medzi nami hoci len jeden človek, ktorému nemožno vytknúť hriech? A to má byť svätá Cirkev?

Áno, je to svätá Cirkev. Je svätá nie preto, akoby v nej neboli hriešnici, ale preto, že je v nej Boh, ktorý ich môže premeniť, posvätiť. To je veľkosť Cirkvi.

Na svete je mnoho organizácií. Vystavujú svojim členom výborné legitímácie, dávajú peniaze, zaisťujú blahobyť, luxus. Môžu dať všetko – okrem jedného. Nemôžu uspokojiť výčitky svedomia, nemôžu uistiť človeka, že mu Boh odpustil hriechy. Jedinou spoločnosťou, v ktorej možno počuť najkrajšie slová Boha – „Ja ťa rozhrješujem“ – je Cirkev.